

men med Afstemningen over selve Paragrafen, og Tilbagetagelsen vil altsaa ingen særlig Virkning have.

Berg: Ellers vilde jeg have optaget det.

Th. Nielsen: Hvad forøvrigt § 22 angaar, vil det ses, at der er to Mindretal, nemlig et, der har stillet Forslaget under Nr. 36, og et, der har stillet Forslaget under Nr. 39. Begge ere enige om at ville tilveiebringe een Testationsret, baade for de saakaldte Selveierbønder og for Sædegaardseierne. Forholdet er nu ikke saa lidet forviklet, idet der i Grunden bestaar to Slags Testationsret for disse to Klasser af Eiendomsbesiddere, hvormod den tredie Klasse, nemlig alle de Jordieiere, som have under 1 Td. Hartkorn, slet ikke har nogen Testationsret. Hele Udvalget er nu enigt om, at ogsaa de Giere, som have under 1 Td. Hartkorn, bør indbefattes under § 22, men selv da vil der bestaa to Slags Testationsret, een for Selveierbønder og een for Sædegaardseiere. Selveierbønder har nemlig efter § 26 i Lovloven af 1845 den Ret, at han imod en moderat Betaling kan overlade sit Gaard til et af sine Børn, men denne moderate Betaling kan jo sættes lig Nat eller lig 8 $\frac{1}{2}$, eller den kan i alt Fald være af en meget ringe Størrelse, og det vil saaledes virkelig blive muligt at haandlægge Jord, forudsat at denne Paragraf bliver benyttet. Jeg veed nu meget vel, at den ikke hidtil har været benyttet i nogen stor Udstrækning, ligesom heller ikke Testationsretten efter Forordningen af 1769 er bleven benyttet i noget synligt Omfang, men jeg tror rigtignok, at det har sin Grund i, at Bedkommende ikke have kjendt disse særegne Testationsformer. Naar imidlertid nu de større Bønder, Sædegaardseierne, Herremændene, eller hvad man nu vil kalde dem, skulde faae den mere udstrakte Ret, som de ville faae efter § 22, en Ret, som Mindretallet, der har stillet Uendringsforslaget under Nr. 39, yderligere vil styrke, nemlig den samme Ret, som Selveierbønderne nu have, saa er det muligt, at denne Testationsret vil kunne blive benyttet i en ikke ringe Udstrækning, og at Selveierbøn-

derne af disse større Landeieendomsbesiddere ville lære at benytte den. Efter min Opfattelse vil det imidlertid ingenlunde være til Gavn eller Held for Udviklingen i det Hele, om en Mængde Jord haandlægges, og da jeg ikke ser rettere, end at det er en ret fornuftig Bestemmelse i Lovlovens § 27, at en Sædegaardseier, som ønsker, at et af hans Børn skal overtage Sædegaarden, kan raade over sit halve Bo til Fordel for dette Barn, hvorefter jeg paa den anden Side synes, at det allerede er nok, at han har denne Ret til at give eet af sine Børn det halve Bo, saa kan jeg naar vi nu skulle have en Testationsret for samtlige Landeieendomsbesiddere, ikke finde det rigtigt at gaa den Vej, som Mindretallet, der har stillet Forslaget under Nr. 39, vil gaa, nemlig at udvide Sædegaardseiernes Ret eller at give dem saavel som alle andre Eiendomsbesiddere den mere udstrakte Ret, som Selveierbønderne allerede i Forveien have. Uendringsforslaget under Nr. 36 gaar derfor den modsatte Vej, idet det nemlig giver den mindre udstrakte Ret, som Sædegaardseierne nu have til at disponere over det halve Bo til Fordel for eet af Børnene, til Alle. Med disse Ord skal jeg anbefale Uendringsforslaget under Nr. 36.

Rofod: Det Uendringsforslag med tilhørende Underendringsforslag, som jeg har tilladt mig at stille, har jeg det skal jeg aabent vedgaa, stillet med det tause Forbehold at tage det tilbage, saafremt den øvrige Lovs Skjæbne var bleven saaledes, at vi kunde vente at faae den gennemført her i Thinget i denne Samling, og det kun skulde være mit Uendringsforslag, der vilde være en Anstødssten for Sagens videre Fremme. Da nu imidlertid Lovforslaget efter de Ytringer, som faldt fra den høitæredede Minister igaar ved de tidligere Afstemninger, har faaet en saadan Form, at det er lidet sandsynligt eller aldeles usandsynligt, at Loven vil nyde videre Fremme, saa, hvor ubehageligt det end er atter at faae et Lovgivningsarbejde, hvis Udgifter ere saa udfikre, som dette Lovforslags er, er dette paa den anden Side mig særdeles glædeligt; thi nu kan man rigtig af Hjertets